





BEHÇET ÇELİK  
İki Deli Derviş  

---

Yazmasını

*İki Deli Derviş*, Yazılı Günler Yayınları, 1992 (1 baskı)  
Can Yayınları, 2011 (1 baskı)

*Yazymızı*, Yazılı Günler Yayınları, 1996 (1 baskı)  
Can Yayınları, 2011 (1 baskı)

İletişim Yayınları 2941 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 515  
ISBN-13: 978-975-05-2998-6  
© 2020 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM  
1. Baskı 2020, İstanbul

*EDITÖR* Duygu Çayırıcıoğlu  
*KAPAK* Suat Aysu  
*KAPAK İLLÜSTRASYONU* Seda Mit  
*UYGULAMA* Hüsnü Abbas  
*DÜZELTİ* Leylâ Tezer

*BASKI* Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 45030  
Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11  
Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46  
*CİLT* Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003  
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,  
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

**İletişim Yayınları** · SERTİFİKA NO. 40387  
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,  
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul  
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58  
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

BEHÇET ÇELİK

# İki Deli Derviş

---

## Yazyalınız



**BEHÇET ÇELİK** 1968'de Adana'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. İlk öyküsü 1987'de *Varlık*'ta yayımlandı. *Yazılı Günler* ve *Virgöl* dergilerini hazırlayanlar arasında yer aldı. *İki Deli Derviş* (1992), *Yazalınızı* (1996), *Herkes Kadar* (2002), *Düğün Birahanesi* (2004), *Gün Ortasında Arzu* (2007), *Diken Ucu* (2010), *Kaldığımız Yer* (2015) ve *Yolun Gölgesi* (2017) adlı öykü kitaplarının yanı sıra *Dünyanın Uğultusu* (2009), *Suluk Bir An* (2012) ve *Belleğin Girdapları* (2019) adlı romanları, *Sınıfın Yenisi* (2011) adlı gençlik romanı ve *Çantasızlar Kampı* (2016) adlı çocuk romanı ile *Ateşe Atılmış Bir Çiçek/Yazarlar, Kitaplar, Okuma Notları* (2012) isimli deneme kitabı yayımlandı. Doğup büyüdüğü Adana'yla ilgili yazılardan oluşan *Adana'ya Kar Yağmış* adlı kitabı derledi (2006). Barış Bıçakçı ve Ayhan Geçgin'le edebiyat üzerine yazışmalarından oluşan *Kurbaçalara Inanıyorum* 2016'da yayımlandı. Öykü, deneme ve çevirileri çeşitli gazete, dergi ve seçkilerde yayımlanan Çelik, 1989'da Akademi Kitabevi Öykü Başarı Ödülü'ne, *Gün Ortasında Arzu*'yla 2008'de Sait Faik Hikâye Armağanı'na, *Diken Ucu*'yla 2011'de Haldun Taner Öykü Ödülü'ne, *Kaldığımız Yer*'le 2015'te Türkân Saylan Sanat Ödülü'ne layık görüldü.

[www.behcetcelik.com](http://www.behcetcelik.com)

## İÇİNDEKİLER

|                                |   |
|--------------------------------|---|
| KİTABA DAİR NOT .....          | 7 |
| 2011 BASKILARI İÇİN SUNUŞ..... | 9 |

### İki Deli Derviş

|                                   |    |
|-----------------------------------|----|
| <i>Elimdeki iz</i> .....          | 15 |
| <i>Gözleri gece</i> .....         | 21 |
| <i>Denizdi...</i> .....           | 27 |
| <i>Evler grevler</i> .....        | 33 |
| <i>Biri</i> .....                 | 41 |
| <i>Garajlarda</i> .....           | 47 |
| <i>İspanya ve gülen kız</i> ..... | 57 |
| <i>Yalnızken de mutlu</i> .....   | 61 |
| <i>El salla</i> .....             | 69 |
| <i>Dedesi</i> .....               | 75 |
| <i>Kahvaltı</i> .....             | 81 |

|                                      |     |
|--------------------------------------|-----|
| <i>Pınarbaşı, kaçak, sevda</i> ..... | 85  |
| <i>Bulut</i> .....                   | 89  |
| <i>“Beni siz delirttiniz”</i> .....  | 95  |
| <i>Sokak 245</i> .....               | 101 |

## Yazyalnızı

|                                     |     |
|-------------------------------------|-----|
| <i>Sucuklu yumurta</i> .....        | 109 |
| <i>Esmer öykü</i> .....             | 115 |
| <i>Gizem</i> .....                  | 119 |
| <i>Yazar</i> .....                  | 125 |
| <i>Oğlan bizim kız bizim</i> .....  | 133 |
| <i>Küskünler saklambacı</i> .....   | 139 |
| <i>Canım kardeşim Halil</i> .....   | 147 |
| <i>Bir Mektup</i> .....             | 153 |
| <i>Bir fenomendi o</i> .....        | 161 |
| <i>Dışarıda</i> .....               | 167 |
| <i>Şu hayat tuhaf şey!</i> .....    | 171 |
| <i>Esin: Narin bir rüzgâr</i> ..... | 175 |
| <i>Her şey yaşanır</i> .....        | 181 |
| <i>Medaim gelmese</i> .....         | 189 |
| <i>Üç çay bahçesi</i> .....         | 195 |
| <i>Mahallenizden geçtim</i> .....   | 201 |



## KİTABA DAİR NOT

2011'de *İki Deli Derviş*'le *Yazyalnızı*'nı tek bir cilt halinde yayına hazırlarken *Yazyalnızı*'nı kitabın başına almıştım. Bu tercihim nedeniyle olmalı, kitap yayımlandıktan sonra birkaç yerde *Yazyalnızı*'nın ilk kitabım olarak belirtildiğini gördüm. Bu baskıda sıralamayı değiştirmenin ve bu iki öykü kitabının yayımlanma sırasıyla bu ciltte yer almasının daha doğru olacağını düşündüm. 1992'de arkadaşlarımla ortak bir girişim olarak kurduğumuz Yazılı Günler Yayınları'nda yayımladığımız *İki Deli Derviş* bu baskıda başta yer alıyor, aynı yayınevinde 1996'da yayımladığımız *Yazyalnızı* ise onun ardında. 1987'de *Varlık*'ta yayımlanan ilk öyküm "Sokak 245"i *İki Deli Derviş*'in ilk baskısına almamıştım, ikinci baskıda olduğu gibi bu öyküyü yine *İki Deli Derviş*'in hemen ardına ekledim.

BEHÇET ÇELİK



## 2011 BASKILARI İÇİN SUNUŞ

1992'de birkaç arkadaşım ile birlikte yayımladığımız *Yazılı Günler* dergisiyle aynı adı taşıyan bir de yayınevi kurmuş, kitaplarımızı masraflarını kendimiz karşılayarak çıkarmıştık. O sene yayımladığımız *İki Deli Derviş* de, *Yazılı Günler*'in 1993'te kapanmasının ardından 1996'da yayımlanan *Yazyalnızı* da şanssız kitaplar oldular. Her ikisi de doğru dürüst dağıtılamadı ve kitapçı raflarında yer bulamadı. Çok uzun süredir sahaflarda bile bulunmayan bu iki kitap şimdi tek cilt halinde minik düzeltiler dışında değiştirilmeden, ilk baskılarındaki haliyle okurla buluşuyor. 1987'de *Varlık*'ta yayımlanan ilk öykümü *İki Deli Derviş*'e almamıştım. Aradan neredeyse yirmi beş yıl geçtikten sonra, *İki Deli Derviş*'le *Yazyalnızı*'nı birlikte yayımlarken "Sokak 245" isimli bu öyküyü de ekledim.

Uzun zaman önce yazdığım öyküleri yeniden okurken bu zaman zarfında yazmayı sürdürmüş olmamda bu kitapların önemli yeri olduğunu düşündüm. Edebiyat ve yayın dünyası genç yazarların hevesini kırmaya çok yatkın. Galiba böyle bir ortamda, yazmayı sürdürebilmek için edebiyatı sev-

mek ve sebat etmek yeterli olmayabiliyor; biraz da “takıntılı” olması gerekiyor genç yazarların. Yazdıklarını yayımlatmak, sayısı az da olsa, başkalarıyla paylaşmak, insanın edebi algısını genişletip ona sebat edebilmesi için güç verdiği gibi, bu takıntıyı da besliyor. “Takıntı” ile, edebiyatın bir uğraş olmanın ötesinde, daha derinlerdeki bir şeylere karşılık gelmesini, ya da daha derinlerdeki bir şeylere ilaç olmasını kast ediyorum.

Bu kitaptaki öykülerin en eskisinin yazılmasının üzerinden neredeyse çeyrek yüzyıl geçmiş durumda. Henüz lise öğrencisiyken yazdığım bu öyküyü bana yazdıran itkiler ne idiyse, benzer itkiler –takıntılar– bugün de geçerliliğini koruyor.

BEHÇET ÇELİK

# İki Deli Derviş



dağlara da küsmek gerekir  
canı sıkkın, haylaz bir tarla faresi de olsak  
değirmenler mi dayanır  
ikimiz iki deli dervişi yaşasak  
deli derviş dostlarıma,





## *Elimdeki iz*

*Atakan'a...*

Bu akşam ayrılacağız. Aylarca birbirimizi görmemecesine. Sıradan olmasını istemiyoruz bugünün. Oysa her şey öyle sıradan ki. Her zamanki parkta buluştuk. Bu parkı severiz. Kaçacak deliğimizdir. Okuldan kaçtığımızda ya da evden kapıyı hızla çekip çıktığımızda kendimizi ilk buraya atarız. Birbirimize burada rastladığımız da olmuştur. Pek bakımsız bir parktır. Çimenler hiç biçilmez, kendi kendine bitmiş, engelleyen olmadığı için alabildiğine uzamış otlarla kaplıdır. Banklar kırık döküktür, tek tük çiçekler koparılmış... Parkın insanları da kırık dökük ya da koparılmıştır sanki. Dalgın bakışlı köylüler, geçmişte bir şey arayan yaşlılar... Şen şakrak çocuklar da gelir, ama çok oturmazlar. Hiçbir zaman samimi, mutlu bir çifte rastlamadım.

Parkta oturamayız bugün. Yürümeye başladık. Pek konuşmuyoruz. Tek tük yorumlar yapıyoruz günlük yaşamdan, güncel olaylardan. Kararlaştırmadık, ama her zamanki yerlere gidiyoruz. Ayaklarımız sürüklüyor sanki. Kentin en sevdiğim sokağına geldik. Adı Çelişki Sokağı. Biz koyduk bu adı. Gerçek adı var mı bilmem; belki bir numarası vardır.

Sokak tam bir çelişkidir, iki ana cadde arasında ufacak bir sokak... Hatta bir yerinde o kadar daralır ki uzaktan çıkmaz sokak sanılabilir. Oysa iki adam geçecek kadar bir ara vardır. Üstelik sefalet akar o sokaktan. Çamur içindedir sürekli. Kadınlar hep yorgundur, çocuklar hep çıplak. Sık sık bağırıp çağırın birilerine rastlarız. Sokaktaki evler birkaçı dışında ahşaptır. Kararmış tahtaların arasından kimi evin içi görünür. Geçerken şöyle bir bakarız. Biraz önce de birinin içine baktım. İri yarı şalvarlı bir kadın ocağı yakmaya çalışıyordu.

Bütün evler tek katlıdır, oysa üç adım ötede bütün yapılar dokuz on katlı. Kimi zaman başka arkadaşlarla geçeriz Çelişki Sokağı'ndan, inanamazlar böyle bir sokağın varlığına. Oysa kentin en yüksek yapısı olan otelin yanı başında buna benzer nice sokak vardır. Aynı sefalet, aynı asık yüzler...

Her zaman bir utançla çıkmışımıdır bu sokaktan. Yalnız bundan değil, buna benzer bütün sokaklardan. Bir yandan da bir şeyler yapma isteği dolar içime. Bu asık yüzleri güldürmek... Bu yüzden karışırım çocukların oyununa. Aylar önce patlamış, ama hâlâ peşinden koşulan toplarına bir de ben vururum. Gülüşür çocuklar. Ama yetmez ki çocukların gülüşü. Şu biber kurutan kadınla oturup biberleri ayıklayasım gelir. Elim alev alev yanacak ama işi kolaylaşacak kadının. Pantolonumu hep şu terziye getiririm. Yetmez, hiçbiri yetmez. Onlarla konuşmak, kimi zaman soytarılık yapıp onları güldürmek, üç beş liralık bir yardım... Hiçbiri yetmez. Aslolan bu sokağın adını değiştirmek. Çelişki olmamalı adı. Ne bileyim, Biberci Kadının Sokağı, olmalı ya da Saydam Evler Çıkmazı...

Yeniden anacadedeyiz. Güneş batmak üzere. Tam karşımızda iki yapının arasından turunculaşmış göğü görüyoruz, içimiz sevinç doluyor. Bir şiir okuyor, uzunca bir şiir. Nasıl ezberlediğine şaşırıyoruz. Bir türküye başlıyoruz sonra. Elini omzuma atıyor. Hep böyle yürüdük bu kentte. Yağmurlu gününde ayrı, güneşli gününde ayrı. Ne çok konuştuk, neler

anlatmadık birbirimize. Anlatacak bir şey kalmayınca düş kurduk, ipe sapa gelmez şeylerden konuştuk. Güzel kızlara dönüp bir kez daha baktık. Dayanamayıp laf attığımız oldu. Ama bitiyor hepsi. Bu gece o ayrılacak bu kentten, yarın gece ben. Bunu unutmuş gibiyiz. Ne geçmişten konuşuyoruz, ne gelecekten...

“Bence şu adam hapçı, yürüyüşe bak.”

“Cemil kıza demiş ki...”

“Dün kız kardeşime bir söylev çektim.”

“Şu şiiri bilir misin. Yaşadıklarımın öğrendiğim bir şey var...”

“Sigaraya zam geliyormuş, artık bırakırsın.”

“Zaman bulsam da gitar çalmayı öğrensem.”

“Sedat Ağbi’yi gördüm. Tam kerhane sokağının köşesinde.”

“...”

Hava karardı. Caddeler iyice kalabalıklaştı. Bu kalabalık yarım saat daha sürer. Şimdiyse kalabalık mı kalabalık her yan. Koşturanlar, oflayıp puflayanlar, alışveriş yapanlar. İşportacıların, dolmuş değnekçilerinin bağırtılarına klaksonlar, motor homurtuları eşlik ediyor. Birahaneye gitmeye karar verdiğimizde kalabalıkta sezilir bir azalma olmuştu. Her gelen otobüs tıklım tıklım gitmiş, durakta beş on kişi kalmıştı. Durağın arkasındaki simitçiler artık gündüzki fiyatın yarısına satıyorlar. Tatlıcı Hacı’nın tatlıları özellikle taş kadayıfları bitmek üzere. Asık suratlıdır Hacı Amca. Gri beyaz karışımı sakalı neredeyse göbeğine varacak. Ama tatlısına diyecek yoktur. Onun da az bir zamanı kaldı. Kalabalık iyice azalınca torunuyla birlikte seyyar tezgâhlarını dikkatle iterek uzaklaşacaklar. Gazeteci Ali de oflayıp puflamaya başladı. Arkadaşları gelince o da gazeteleri toplayıp içeri alacak, sonra iki tek atmaya İstanbul Birahanesi’ne...

Birahane sigara dumanıyla kaplı, gürültülü ve kalabalık. Televizyona uzak bir masa bulup oturduk. Biralar gelince

bardakları kaldırdık. Yalnız! Bir sorun var, neye içeceğiz... Sağlığa / insanlığa / dostluğa / yaşama / ölüme / yarına / sevgiye / seven herkese / barışa / özgürlüğe / bilime / sana / yoo, sana / sevdiğimiz kızlara / ...

Neyse ki birahane kimse başkasına dikkat etmiyor. Elimizde bardaklar, bizi biri böyle görse çok şaşırır. Bunu söylüyorum. Tokuşturuyoruz.

“Dostluğa.”

“Dostluğa.”

Kocaman birer yudum aldık. Tam o sıra garson televizyonu kapattı. Biz tam “oh” diyecekken ağlamaklı bir ses şarkı söylemeye başladı.

“Efkârımız bize yeter be! Ne bu?”

Biraları hemen bitirdik. Son yudumları “sessizliğe” içtik. Hesabı ödeyip kendimizi dışarı attık. Yine sokaktayız. Kol kola yürüyoruz. “Efkârımız bize yeter,” dedi. Evet efkârıyız. İkimiz bunu yeni anlamış gibi sessiz dalgın yürüyoruz. Caddeler iyice boşalmış, kimseler yok. Kaldırım taşına oturduk. Bir yorgunluk çökmüştü içime. Biradan ya da efkârdan olacak.

Karşiki otelden bir orospuyla bir adam çıktı. Karanlıkta tam seçilmiyor, ama kadın aşırı boyayla eski güzelliğini bozmuş olmalı, adam da sarhoş. Adam hovarda değil, garibanlığı buradan seçiliyor. Haftalardır bu kadın için biriktirmiş olmalı parasını. Biraz da içince kadın artık bir sevgili olmuştur onun için. Yıllardır özlemlerle beklediği.

“Hiç böyle olmamıştım. İlkokuldan beri hep birisi vardı gönlümde. Şuradan bilirim... Geceleri yattım mı uyumadan önce çeşit çeşit düş kurarım. Sevgi üstünedir hep. Küçüklüğümdeki düşleri anımsıyorum. Sevgilisi için kavga eden biri. Hele o gün bir film izlemişsem, o film imgelemimde yeniden çevrilirdi. Başrolde ben ve o... O yok şimdi. Kimi geceler zorluyorum, birinin düşlerime girmesi için. İsimler,

yüzler geliyor aklıma. Yok! Hiçbirisiyle düş kuramıyorum. Düş kurmanın da bir mantığı var. Gülme, gerçekten var. İnsan bazı gerçeklikleri bilince düş kuramıyor. Artık film yıldızlarıyla birlikte olduğum düşler kuramam. Ama Ekin'le ilgili düş de kuramam. Henüz doğru dürüst tanımadığım biri. Belirsiz birini düşünüyorum. Herhangi biri. Onunla birlikteyim. Daha kolay biçimlendiriyorum, ama yok, öyle biri yok... Geçen gün Cem'le içiyoruz. Birden bir türkü söylemeye başladı, sesi de güzeldir hani. Yanık yanık 'Beni yaktın aykız'ı söyledi. Onu yakan birisi var. Bilirsin Merva. Hep anlatır. Şimdi evlenmeyi bile düşünüyor. Oysa beni yakan kimse yok. Peşinden koştuğum, anlamadığım, kıskandığım kimse yok... Olmayınca da öyle boş ki yaşam.”

Sustu. Sessiz oturuyoruz. Söylemiş olmak için söz söyleyemeyiz. Hele birbirimizi avutmamız olanaksız. Kimse de gelip bizim sessizliğimizi bozmuyor. Ne bir polis gelip kimliklerimize baktı, ne de bir alkolik ekmek parası diye şarap parası istiyor bizden.

Az bir zaman kaldı. Birazdan evlerimize döneceğiz. Sonra o bir otobüse binecek, gidecek. Üç sokak ötede ayrılacağız. Yürüyebileceğimiz en yavaş biçimde yürüyoruz.

Sevgisizliği düşünüyorum. Sevgiye özlemi, olmayan, olmuş erişilmemiş sevgilileri, çelişkileri, bir şey yapamamayı, “Efkârımız bize yeter” sözünü...

Birlikte geçmiş günler geliyor aklıma, sayısız, eşsiz günler... İşte yolağzına geldik. Elini uzattı. Sıktım. Sımsıkı.

Sarıldık sonra birbirimize. Sigarası elime değdi. İrkildim. Elim yanıyordu. Sesimi çıkarmadım.

O doğru yürüdü, ben sağa döndüm. Durdum. Ardıma döndüm, baktım. Biraz sonra o da durdu. Güldük.

Elimde izi kalmıştı sigarasının...